

Spory o miedzę, czyli o zmianach granic pomiędzy gminami – publikujemy badanie

Publikujemy badanie dr Anny Kurniewicz, ekspertki w zespole ds. badań i analiz samorządowych NIST „Konflikty o przestrzeń, przestrzeń dla konfliktu?”. Dotyczy ono historii zmian granic pomiędzy gminami i częstych konfliktów jakie te sytuacje wywołują. – Problemy jakości i fasadowości części konsultacji społecznych prowadzonych w tych sprawach (a niekiedy nawet ich braku, co wydaje się naruszać przepisy Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego); kwestie braku demokratycznej legitymacji i reprezentacji politycznej interesów „nowych” i „pozostałych” mieszkańców gmin w zmienionych granicach; brak jasnego określenia sposobu rozliczeń finansowych między gminami (zwłaszcza w sytuacjach, gdy samorząd zaciągnął – i wciąż spłaca – zobowiązania na sfinansowanie inwestycji, które po przesunięciu granic stały się majątkiem innego samorządu); przypadki prób forsowania wniosków o zmianę granic co roku i „do skutku”, co nadaje zarządzaniu lokalnemu aspekt „niepewności” i utrudnia strategiczne planowanie – to tylko przykłady obszarów, które wymagają refleksji i podążających za nią zmian regulacyjnych – pisze dr Anna Kurniewicz.

Zwraca też uwagę, że nowe ramy prawne procesu zmian granic administracyjnych powinny być bardziej przejrzyste, przewidywalne i uwzględniające głos mieszkańców. Tylko wtedy możliwe będzie godzenie interesów rozrastających się miast i sąsiednich gmin, bez eskalacji lokalnych sporów, które podkopują ideę samorządności. Alternatywą aneksji mogą być silniejsze struktury współpracy w ramach aglomeracji, które umożliwią skoordynowane zarządzanie przestrzenią bez konieczności zmian administracyjnych. Stąd również istotne jest opracowanie nowych modeli współpracy między miastami a ich otoczeniem.

Do pobrania badanie:

**KONFLIKTY O PRZESTRZEŃ,
PRZESTRZEŃ DLA
KONFLIKTU?**

„SPORY O MIEDZĘ”

**CZYLI O ZMIANACH GRANIC
MIĘDZY GMINAMI**

BADANIA I RAPORTY NR 21/2025

---

dr Anna Kurniewicz
Zespół ds. Badań i Analiz Samorządowych
Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego